

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 284
van **YASMINE KHERBACHE**
datum: 16 maart 2016

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Bestrijding radicalisering - Ontwikkeling interlevensbeschouwelijke competenties bij leerlingen en burgerschapseducatie (2)

De resolutie betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering roept de Vlaamse Regering op "8° in het onderwijs sterk in te zetten op de ontwikkeling van interlevensbeschouwelijke competenties bij alle leerlingen en op burgerschapseducatie. Daarbij moeten bestaande goede voorbeelden verzameld worden en via best practices verspreid worden".

Graag had ik vernomen wat hiervan de verdere stand van zaken is.

1. Wat de interlevensbeschouwelijke competenties betreft.

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 182 27 januari 2016 stelt de minister dat, wat de interlevensbeschouwelijke competenties betreft, de overheid geen bepalende rol speelt omdat het over levensbeschouwelijke vakken gaat die vorm gegeven worden door de levensbeschouwelijke instanties zelf, die er vorming over geven en leraren levensbeschouwelijke vakken ondersteunen. In mijn vraag vroeg ik echter niet naar de invulling van een 'bepalende rol' van de overheid, maar wel naar de invulling van de rol van de overheid als facilitator, zoals de Vlaamse resolutie beschrijft. Het 'verzamelen en verspreiden' van good practices kan bezwaarlijk als het spelen van 'een bepalende rol' worden beschouwd.

- a) Is de minister van oordeel dat de loutere oplijsting en terbeschikkingstelling van 'good practices', zonder dat daarmee de inhoud van de interlevensbeschouwelijke competenties wordt opgelegd, zou betekenen dat de Vlaamse overheid een bepalende rol zou gaan spelen?
- b) Indien zo, betekent dit dat de minister deze aanbeveling uit de resolutie niet wenst uit te voeren?
- c) Indien niet, zal de minister dan alsnog de goede voorbeelden laten verzamelen opdat de goede voorbeelden verspreid kunnen worden? Met welk tijdpad?

2. Wat de burgerschapseducatie betreft.

In datzelfde antwoord stelt de minister dat wat goed is, afhangt van de specifieke context, behoeften en populatie van een school. De minister verduidelijkte dat dit betekent dat een aantal externe organisaties tips aanbieden. En de pedagogische begeleidingsdiensten ondersteunen de scholen om burgerschapseducatie op een

kwaliteitsvolle manier op te nemen. Het is me hier evenwel niet duidelijk of wordt tegemoet gekomen aan de oproep aan de Vlaamse Regering om 'goede voorbeelden te verzamelen en via best practices te verspreiden'.

- a) Hebben de pedagogische begeleidingsdiensten ondertussen reeds de goede voorbeelden verzameld?
- b) Indien niet, waarom niet? Indien wel, is het dan mogelijke deze oplijsting toe te voegen als bijlage bij het antwoord op deze vraag.

Uiteraard hangt wat goed is af van de specifieke context, maar dit mag het verzamelen en verspreiden van de good practices niet in de weg staan.

- c) Scholen kunnen terecht bij de pedagogische begeleidingsdiensten.

Gaan deze pedagogische begeleidingsdiensten zelf ook actief over tot het verspreiden van de good practices (op eigen initiatief dus), zoals de resolutie bepaalt? Waarom wel / niet?

Indien er nog geen oplijsting gebeurde van de good practices: welke stappen, met welk tijdpad, zullen nog ondernomen worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 284 van 16 maart 2016

van **YASMINE KHERBACHE**

1. Het is inderdaad zo dat het aanbieden van de levensbeschouwelijke vakken en het realiseren van de interlevensbeschouwelijke competenties de verantwoordelijkheid is van de levensbeschouwingen zelf. Dit wil uiteraard niet zeggen dat de Vlaamse overheid geen faciliterende rol kan opnemen. Deze rol wordt ook opgenomen tijdens de vergaderingen op mijn kabinet omtrent de interlevensbeschouwelijke dialoog tussen de onderwijsverstrekkers en de vertegenwoordigers van de levensbeschouwingen. Tijdens deze vergaderingen kwam de engagementsverklaring ter versterking van de interlevensbeschouwelijke dialoog op 28 januari 2016 tot stand.

Uiteraard wordt de uitrol van de engagementsverklaring nauw opgevolgd. Op 29 februari 2016 werd met de onderwijsverstrekkers en de vertegenwoordigers van de levensbeschouwingen afgesproken dat er een jaarlijkse evaluatie komt van de genomen stappen in het kader van de engagementsverklaring.

Daarnaast werd er afgesproken te bekijken hoe het materiaal dat op vlak van interlevensbeschouwelijke competenties ter beschikking staat van de schoolteams uitgewisseld kan worden. Op het overleg van 22 april verwezen de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken naar volgende website (<http://www.everyoneweb.com/nascholingbv>) waar leerkrachten levensbeschouwelijke vakken terecht kunnen voor ondersteuning bij het behalen van de interlevensbeschouwelijke competenties.

Mijn administratie staat ook ter beschikking van de onderwijsverstrekkers en aanbieders van de levensbeschouwelijke vakken op vlak van organisatie van deze vakken.

2. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger in mijn vorige antwoord heeft kunnen lezen, verwijs ik wat de verzameling en verspreiding van goede praktijkvoorbeelden betreft, naar verschillende instanties: de pedagogische begeleidingsdiensten, externe ondersteunende organisaties als Kleur Bekennen, de Koning Boudewijnstichting, Vormen, het Bijzonder Comité Herinneringseducatie, de gratis leermiddelenwebsite KlasCement waarop leerkrachten materiaal en voorbeelden met hun collega's kunnen delen,... Elk van deze organisaties heeft een specifieke invalshoek en eigen expertise en elk van hen heeft een rol te spelen in het verzamelen en verspreiden van praktijkvoorbeelden, een rol die ze ook opnemen. Leerkrachten leren ook vaak en vooral van elkaar, via kennisdeling op vakgroepvergaderingen, overlegmomenten op schoolniveau,... De resolutie kent de rol van het verspreiden van praktijkvoorbeelden, terecht, niet enkel toe aan de pedagogische begeleidingsdiensten. Dit verklaart ook waarom elk van de hoger vermelde organisaties is opgenomen in het online draaiboek 'Handvatten voor de preventie, aanpak en omgang met radicalisering' en dat op 23 februari via Schooldirect aan alle scholen is bezorgd.

Elk van deze organisaties, zowel de externe ondersteuners als de pedagogische begeleidingsdiensten, biedt tips, begeleiding, vorming en tools om jongeren te vormen tot kritische en weerbare burgers. Leerkrachten kunnen deze materialen en tips online raadplegen, maar ze komen ook en vooral aan bod tijdens de vormingen en begeleidingen waar scholen en leerkrachten aan deelnemen. Dit geldt ook voor de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdiensten, die vooral vraaggestuurd werken. We mogen niet vergeten dat leerkrachten in de meeste gevallen een beroep

doen op ondersteuning vanuit een specifieke behoefte of vraag of wanneer zich een bepaalde probleemsituatie aandient. Op deze manier komt de noodzakelijke context, waarnaar ik in mijn vorige antwoord verwees, ook meteen aan bod. In het eind vorig jaar opgerichte structurele overleg met de pedagogische begeleidingsdiensten, informeren wij elkaar o.a. over vastgestelde behoeften, signalen uit het veld,... De vraag of zich op dit specifieke vlak in het onderwijsveld nog een behoefte voordoet, kan daar in elk geval worden opgenomen.

Daarnaast boog ik me samen met de onderwijsministers binnen de Raad van Europa op 11 en 12 april over burgerschapseducatie. We engageerden ons ertoe om het referentiekader met 20 kerncompetenties die bijdragen tot een democratische cultuur verder uit te werken en te implementeren op de klasvloer. Dit zal gebeuren aan de hand van descriptoren. Dit zijn concrete omschrijvingen van wat leerlingen moeten kennen en kunnen om een competentie als verworven te mogen beschouwen. Vlaanderen is geselecteerd om deel te nemen aan de testfase van deze descriptoren. De bedoeling van deze testfase is te bekijken of deze descriptoren werkbaar zijn binnen een concrete klas- en schoolcontext. Aan de VLOR heb ik de vraag gesteld om samen met het onderwijsveld te bekijken hoe deze testfase vorm gegeven kan worden.